

Woord vooraf

Naar aanleiding van de bespreking van twee handboeken Frans in dit nummer moet er mij iets van het hart. Ergens schrijft de auteur: “Een leerling kent sowieso bepaalde communicatieve situaties, zowel in zijn moedertaal als in een vreemde taal. Voor *Parcours* is dit een ruimere context die hem toelaat zijn voorkennis te activeren en betekenis te geven aan onbekende elementen, zoals bepaalde woorden. De leerling **leert die nieuwe woordenschat opsporen en begrijpen** voor er een lijst wordt gegeven en hij integreert ze in een context”. En: “Zij (*Arcades*) bevestigt hem (de leerling) daarentegen in de overtuiging dat als hij een woord tegenkomt dat hij nooit tevoren zag, hij bijna niet kan weten wat dat woord betekent.”

De door *Arcades* voorgestane methode van woordenschatverwerving komt niet overeen met de bevindingen van de ontwikkelingspsychologie over taalverwerkingsstrategieën, aldus de auteur van het artikel. Over welke bevindingen – steunend op welke onderzoeken – het precies gaat, wordt niet vermeld. Wel herinner ik mij een doctoraatsverdediging in de jaren tachtig aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. De naar Oudnederlandse gewoonte niet zo jonge doctor *in spe* in de Franse taal en letterkunde “bewees” dat contextueelgebonden leren van woordenschat betere resultaten leverde dan het uit het hoofd leren. Verdicht van de jury: *cum laude* (of was het *maxima cum laude?*). Ikzelf stapte onovertuigd buiten, met de onuitwisbare indruk dat het onderzoek aan alle kanten rammelde.

Maar er zijn vooral mijn eigen ervaringen, als lezer van boeken in een vreemde taal én als volwassen leerder van vreemde talen. Hoe vaak heb ik tijdens het lezen niet gedacht dat ik de betekenis van een of ander onbekend woord ongeveer begreep? En hoe vaak kwam ik via het woordenboek niet tot de vaststelling dat ik er helemaal naast zat. Het overkomt me nog geregeld. En met mijn actieve kennis van circa drieduizend Japanse woorden en uitdrukkingen kan ik bij wijze van spreken nauwelijks overleven. En dan nog alleen in die situaties waarvoor ik de woorden geleerd hebt en op voorwaarde – onder meer – dat mijn gesprekspartner zich hoofdzakelijk tot die woorden beperkt. Aan het leren opsporen, begrijpen en in een context integreren (zie het eerste citaat) van ongekende woorden ben ik niet toe. Naar mijn overtuiging nog lang niet toe.

Met Decoo en *Arcades* denk ik dus dat een leerder die een woord tegenkomt dat hij nooit tevoren zag niet kan weten wat dat woord betekent (“*bijna* niet weten” is mij er nog teveel aan). En dat daarin pas verandering in komt na het doorlopen van een zeer langdurig taalverwervingsparcours. Anders gezegd: na het bereiken van een behoorlijk gevorderd niveau in de vreemde taal.

Wie uit dit alles meent te kunnen afleiden voor welke partij ik kies in de strijd *Arcades* versus *Parcours*, vergist zich. Want uit een vijftien bladzijden lange vergelijking lichtte ik slechts dat ene punt over woordenschat dat me te nauw aan het hart ligt om modieuze fraseologie voor lief te nemen. Benieuwd wat u ervan denkt.

Vincent Kortleven